

Mi: mérnökök

[VI. évfolyam 7–8. szám · 2002. július–augusztus](#)

Örkény István, Jordán Tamás, Bródy János, Déri János, Koltay Gábor, Münz András, Vicinális Dugóhúzó, Műegyetem

Kiemelések tőlünk (VD) „**A Világon minden valamirevaló ember mérnök!**” – így hirdette ezt az 1974-es *Vicinális Dugóhúzó*. Ezt bizonyítandó a *Vicinális Dugóhúzó* 182 levéllel kereste föl a *nem mérnöki munkakörben működő hírességeinket*. Valljanak Ők, mit jelent most számukra a műegyetemi „*előélet*”. Az alábbi válaszokat kaptuk:

szólélválasztás

Münz András újságíró

Már első eszmélésemkor elhatároztam: vagy mérnök leszek, vagy – más. (Köztudomású, kétféle ember van, az egyik a műszaki, a másik, aki talál is.) Nos, úgy alakult, hogy technikumba kerültem („*Csend lesz vagy magyarórát tartunk!*”), majd egy hőgútás kora nyári napon a CH Max-ban találtam magam, felvételi közben. Izgalmas volt a dolog, akkortájt még rajzból is vetélkedni kellett, a mai jelölteknek, úgy hallom, elegendő későbbi professzoraik köszönését fogadni.

Fölvettek, kezet fogott velem a dékán, bár erre ő már aligha emlékszik. Utóvizsgám – most már őszintén restellem – nem volt, sőt akadt olyan félévem is... node ezt úgyse hinné el senki. Azért az öt esztendő során beneveztem néhány pótzéhára, sőt egy két Strommer-teán is részt vettem, sőt-sőt... Kifogtam jó pár katalógust, átestem két intim részletekbe menő orvosi vizsgálaton és néhány szerelmen, nem mondom, némelyik már-már beteljesült, no igen, a szüzesség mértékegysége akkortájt még nem a „*Volt*” volt.

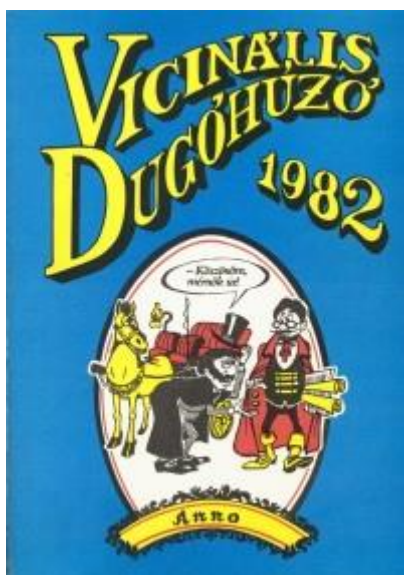
Végeztem, az egyetem – az ipart megkímélendő – korábbi társadalmi ösztöndíjamat egy különben rokonszenves gyár kasszájába befizette, és szerződtetett oktatónak. A gépészkar egyik ugyancsak rokonszenves tanszékére kerültem („*Egész jó kis hely volna ez, ha a hallgatók nem lennének!*”), majd kisvártatva saját kérésem ellenére öt hónapra angyalbört öltöttem („*Tanársegéd? Hol szúrta el, maga szerencsétlen?!*”), végül számos teljesen érdektelen kaland után, érdemeim felismerése mellett, fontos köz- és államérdekből leszereltek.

Telt-múlt az idő, a kákán nem kerestem csomót, ellenben elvégeztem egy szakmérnöki kurzust, sőt – alkalom szüli a tudományt – ledoktoráltam.

Egyszóval alaposan megérett a helyzet a változtatásra. Így aztán a műszaki szférában épphogy csak megmelegedvén – tizennégy évfolyamot tanítottam – máris elhidegültem. Újságírónak álltam, mondják, van aki egyszer téveszt pályát, van aki többször... (Megesik persze, hogy a pálya téved!) Csak úgy melleleg: nincs ebben a dezertálásban semmi különös, kiváló államférfiak, művészek, riporterek találhatók a mérnökök között, továbbá, néhány hétpróbás háziasszony és szolid kurtizán. (Elvégtve egy-két kiváló mérnök is, de ez igen ritka.)

Így esett. Kontraszelekció. Rekontra. Szubkontra. Mindazonáltal nagy hálával tartozom műszaki múltamnak. Pontosságra nevelt és – takarékoságra. Szóval, ha újra kezdeném, (először) ismét mérnök lennék.

Mirna J. Andrić

Jordán Tamás színművész, rendező, színi-igazgató

16 éve kaptam diplomát az akkor még létező *Építőipari és Közlekedési Műszaki Egyetem* Mérnöki Karán földmérnöki szakon. Ennyi év távlatából már biztosan és ugyanakkor derűs megbocsátással állapíthatom meg, hogy egyetemi képzésem súlyos hiányosságokkal, szinte végzetesnek számító mulasztásokkal járt. Talán elég, ha annyit említek, hogy *ábrázoló geometriával* lényegesen többet foglalkoztunk, mint a *beszédtechnikai* gyakorlatokkal; jóval több előadást hallgattunk *geodéziából*, mint a *drámairodalomból*, és összehasonlíthatatlanul több *fotogrammetriai* kiértékelést végeztünk, mint amennyit *énekelünk*. Talán csak politikai gazdaságtanból kaptam elég, későbbiekben is bőven felhasználható alapokat. Nem tudom, hogy ma milyen tanterv alapján folyik a geodétaképzés, de az „én időmben” kétségtelenül így volt.

Mi történt velem 1966–82 között? Nos: 66-tól 72-ig mint *földmérnök dolgoztam*, s mint *amatőr színjászó* „működtem” az *Egyetemi Színpadon*. 1972-ben, végleg szakítva a mérnökséggel, leszerződtem színésznek a néhány évvel korábban létesült *25. Színházba*. Onnan a *Várszínházba*, majd 1980-ban a *Kaposvári Csiky Gergely Színházba* vezetett az utam. Mérnökkoromban nagyon szerettem a geodéziát, s azon belül munkaterületemet, a kítűzést. Egy csapat figuránssal jártam a természetet, megszemélyesülve jó barátommá vált a földmérnök legfontosabb eszköze, a *teodolit*. Mindig bámulatba ejtett, hogy a messzire látó, feje tetejére állított, fordított képe segítségével pontos koordinátákat tudunk szerezni a világról. Talán a színházban is ezt szeretném a legjobban: mindent felforgatni, hogy megtudhassuk az igazságot az emberek, dolgok összefüggéseiről.

Befejezésnek két kis történet, a teodolit *képfordításával* kapcsolatosan:

Az első mérőgyakorlatok egyike. Helyszín: Balassagyarmat. Főszereplők: *X. Géza* évfolyamtársunk és egy helybeli *kis cigánylány*, a figuráns.

X. Géza izzad, tekergeti a csavarokat, hunyorog és integet a lánynak, hogy jobbra vagy balra tegye a kítűzőrudat. A dolog sehogyan sem akar összejönni, mert még nem idegződött be, hogy ha a teodolitban száltól balra látom a rudat, akkor ugyancsak balra, tehát látszólag még inkább kifelé kell irányítani, és fordítva. Gézánk minduntalan eltéveszti, egyre idegesebb, már-már a teljes összeomlás fenyegeti. S ekkor hirtelen világosság gyúl az agyában, felfedezi Columbus

tojtását, és harsogva kiadja az utasítását: „Rózsi, ha én jobbra intek, akkor maga balra menjen, s ha balra, akkor jobbra!”

A másik történet is az említett Rózsikával és a teodolit fejre állított képével kapcsolatos.

Rózsika egyszer, kíváncsiságának engedve, belenézett a teodolitba. Egy szót sem szólt, csak láttuk, hogy nagyon elkomorodik az arca. És a következő alkalommal semmi áron nem akart a műszer elé állni. Amikor végül mégis elszánta magát, mielőtt a helyére ment volna, előbb bő szoknyáját gondosan begyűrte a lábai közé ...

Végszóként: minden leendő mérnöknek, színésznek, halbiológusnak és űrhajósnaK hivatástudatból soha ki nem fogyó, boldog életet kívánok

Rózsi

Koltay Gábor filmrendező

Utólag most már bevallhatom, sohasem készültem mérnöknek. Az I. István gimnázium patinás padsoraiban bizony álmomban sem gondoltam arra, hogy a Műegyetem hallgatója leszek. Mindig is filmrendező szerettem volna lenni, mert imponált, hogy valaki olyan nagy hatású dolgot művelhet, amivel közvetlenül szólhat sok millió társához, gondolatokat, érzelmeket indukálva. Persze, hogy milyen nehéz Magyarországon erre a pályára kerülni, azt nem tudtam.

Annak rendje és módja szerint összeült a családi tanács és „ügyemben” döntött. Unokabátyám, egy (akkor) fiatal író – ma már Kossuth-díjas –, Gyurkó László tanácsát fogadták meg. Miután a filmrendezés – és egyáltalán a filmkészítés – eléggé bonyolult mesterség, sok minden feltétel együttes érvényesülése kell a sikerhez stb. stb., így tegyünk egy próbát. Válasszak egy „rendes” foglalkozást, s ha még mindig olthatatlanul él bennem a filmezés iránti szerelem, hát egy diplomával a zsebemben még mindig megpróbálhatom. „Rendes” foglalkozásként megjelölték számomra a mérnöki, az orvosi, a köZgazdász, a külkeres és utolsónak a bölcsész hivatást. Mit volt mit tenni? A „bölcsész hivatással” nem volt gond, mivel a középiskolában földrajzból bekerültem a tanulmányi verseny első tíz helyezettje közé, így felvételi nélkül nyitva állt az út az egyetemre. Dehát ugye ez csak legvégső esetben jöhetett számításba, mivel a pedagógusokat már akkor is rosszul fizették. (Akkor még azt hittem, hogy a mérnököket jól.) Leginkább az

orvosi pályát favorizálták szüleim, de hát gyerekkorom óta irtózom a vértől, operációt még filmen se igen tudok nézni, így maradt a „rendes” foglalkozások sorában elől levő mérnöki pálya. Jelentkeztem az építőmérnöki kar *vízépítőmérnöki* szakára (azért ide, mert a házban felettünk levő lakó vizesmérnök volt) és... felvettek. Egyéves katonai szolgálat után 1969-ben kezdtem meg tanulmányaimat és amilyen rosszkedvűen jöttem, olyan jókedvűen távoztam.

Az egyetemi közéletben mint a *Jövő Mérnöke* ifjúsági szerkesztő bizottságának tagja, majd vezetője vettem részt, 1969–74 között szinte alig volt számomra, amelyben ne jelentem volna meg. Már különböző álnéveket talált ki számomra *Jécsai Andor* szerkesztő, akire hálával és szeretettel gondolok vissza. Úgy gondoltam, hogy filmrendezői ambícióimnak (mert arról nem mondtam le egy percre se) egyáltalán nem árt, ha íráskészségem fejlődik. Minden műfajjal, még a novelláírással is megpróbálkoztam. A rendszeres újságírás megtanított felnőtt módon politizálni. A sok kellemes és bizony kellemetlen tapasztalat olyan készségeket fejlesztett ki bennem, amire csak azok tehetnek szert, akik „vállalják a veszélyt”, a közvélemény elé határozott véleménnyel való kiállást. Eközben azért még arra is maradt idő, hogy közepes átlaggal (hű de lassan múlt az idő) elvégezzem az egyetemem.

Az egyetem után a Népszava szerkesztőségébe vezetett utam, ahol fél évig újságíró-gyakornok voltam, s amint az újságban olvastam a hirdetését, jelentkeztem a *Színház- és Filmművészeti Fiskola* filmrendezői szakára. Ami ezután következett, az olyan, mint egy szép álom. Végül is... felvettek.

1975–79 között végeztem a főiskolát *Makk Károly* Kossuth-díjas filmrendező osztályában. S mi sem természetesebb, mint hogy *Gyurkó László* művével diplomáztam, a *Csütörtök* című kisregényét választottam vizsgafilmem alapjául.

A *Magyar Filmgyártó Vállalat* filmrendezője vagyok, ahol 1981-ben elkészíthettem *A koncert* című első játékfilmemet, amely az 1973-ban feloszlott *Illés-együttes* 1981-es nosztalgiaconcertjének felhasználásával a mi generációnk, tehát a harmincasok életérzéséről szól. Kicsit műegyetemista éveimet akartam szembesíteni mai énemmel, generációnk felrázására tettem kísérletet, amelyhez Illésék igazán kiváló alanyok voltak. A film szép sikert aratott, Magyarországon szokatlanul sokan, egymillióan látták a mozikban.

A sok dicsérő és elismerő kritika közül kettőre sokáig emlékezni fogok. Még a bemutató előtti egyik filmgyári vetítés után a folyosón odajött hozzám a *Budapest Stúdió* vezetője, Nemeskürty István, és azt mondta: Gábor, ez a film olyan pontos és precíz, mintha mérnök csinálta volna! Ne sajnálja azt az öt évet!

Talán a film sikerének is köszönhető, hogy 1982-ben én rendezhettem a 200 éves Műegyetemről szóló színes, egész estés filmet a BME felkérésére. Ehhez kapcsolódik a másik kis történet.

Amikor egyik reggel felkerestem a rektort, hogy a filmhez adandó interjújának tartalmáról előzetesen konzultáljunk, a bemutatkozáskor *Polinszky Károly* első mondata az volt: Gratulálok, nagyszerű filmet csinált, biztos vagyok benne, hogy ez is jó lesz! Látszik, hogy a mi fiúnk!

A két kis történetet azért is őrzöm, mert sokan kérdezték és kérdezik, hogy nem sajnálom-e az öt évet, megérte, hogyan tudom hasznosítani stb. Azóta mindig ezt a két kis történetet mesélem el. Remélem, hogy sohasem fogják rám azt mondani, hogy „a mérnökök között a legjobb filmrendező és a filmrendezők között a legjobb mérnök”.

Mai eszemmel már bizonyosan tudom, hogy hasznos volt az az öt év, mert olyan széles látókörű, sokat tapasztalt, mélyen emberséges és a társtudományokban, művészetekben is jártas professzorokkal, tanárokkal ismerkedhettem meg, akik a szakmai ismereteken túl az életre neveltek, szemléletet alakítottak, emberré formáltak. Szerencsére ők voltak többségben.

Tanításuk bennem él, emléküket megőrzöm.

Wotay Gábor

Örkény István író

Örkény István – sajnos – igazoltan távol. Így Öt, Salgó Rózsa engedélyével, az 5 év előtti *Jövő Mérnöke* interjú felelevenítésével szólaltatjuk meg.

– Én a húszas-harmincas évek fordulóján végeztem el a Műegyetem vegyészmérnöki karát. Szelíd családi nyomásra kerültem oda. Apám gyógyszerész volt, s régi idők óta közeli barátja a nagyhírű *Zemplén Gézának*, aki akkor a szerves kémia professzora volt a Műegyetemen. Tele voltam írói ambíciókkal, de apám szíve vágya az volt, hogy mint patikájának leendő örököse, megszerezsem a gyógyszerészdiploma mellé a vegyészmérnöki oklevelet is. Nem is bántam meg, nagyon sok okból. Nem ismerem a mai Műegyetem helyét a világ értékrendjében, de akkor az európai egyetemek között a hallgatólagosan elfogadott rangsor ez volt: *Zürich, Budapest, Charlottenburg* (Berlin). Így azt elvégezni rangot is jelentett. Óriási volt a lemorzsolódás, de aki végzett, az tudta, hogy van a háta mögött valami. Életem folyamán – minthogy írói pályára léptem – csak jóval később, és egészen véletlenül láttam hasznát a vegyészmérnöki oklevélnek. Amikor 1956 után átmenetileg más megélhetésem nem volt, öt évig dolgoztam mérnökként az *Egyesült Gyógyszer- és Tápszergyárban*. Így hát, ennek a diplomának volt egy „életmentő” jellege is, de számomra – és most már írói minőségben mondom ezt – a természettudományos diszciplína alkalmi megélhetésnél sokkal többet jelentett.

Írói minőségemben mondom a következőket is. *Lukács György* szavaival: az ember – kérdező lény. A tudomány és a művészet voltaképpen a két kérdező, melyek ugyan homlokegyenest ellentétes szögből, de voltaképpen ugyanazokat a kérdéseket teszik föl a világnak. Leegyszerűsítve, ezek a kérdések így hangzanak: „*mi az élet?*”, „*miért élünk?*”, „*hogyan élünk?*” Persze, részleteiben nemcsak a kérdés, hanem a válasz is minőségileg különbözik, a művészeté egészen más, mint a természettudományé. Ez a „*más*” azonban nem okvetlenül jelent diszharmoniót. Így például egészen a XIX. század végéig a művészet és a tudomány között nem volt semmiféle diszkordáns^a. A megismerés mind a két megközelítésben végtelennek látszott, és az az életigazság, amit *Balzac* fejezett ki a világirodalomban, teljesen átfedésben volt azzal a világképpel, amelyet, mondjuk, *Pasteur* reprezentált.

- ^a*diszkordáns* – latin elütő, eltérő; egymásnak meg nem felelő

Ez a harmonikus állapot a századforduló korában megszűnt. Nem voltak többé átfedések, mert a világ megismerésében az eddigi harmóniót megtagadó változások történtek. Csak a jobb érthetőség kedvéért említek a sok közül néhány nevet: *Bergson*, a filozófust, *Freud*ot, a pszichológust, és *Proust*ot, a regényírót.

A változást tulajdonképpen egy fizikai probléma indította el. Az idő fogalmának bergsoni megfogalmazása. Mindaddig a művészetben és a természettudományokban egyformán, az időnek lineáris múlását fogadta el a közgondolkodás. Azt, hogy a XX. század egyik legizgatóbb kérdésének, az időnek – mint negyedik dimenzióknak – új értelmezése lett, az addig elfogadott normák forradalmi fölrepezésével, fölrobbantásával járt.

A nagyobbik svungot a tudomány tette meg. Gyakorlatilag tehát a tudósok „elhúztak” a művészek mellett, magukhoz ragadták a prioritást. És nemcsak újabbat, hanem többet is tudtak mondani a világról, mint az írók. Talán elég, ha három nevet említek: *Einsteint*, *Planckot* és *Heisenberget*, annak jelzésül, hogy az addig reálisnak és absztraktnak tartott tudomány hirtelen kilépett régi kereteiből, és legjobb művelőivel betört a filozófia, sőt még a művészet birodalmába is. Mindez ma már félig-meddig közhely. Számomra azonban, aki húsz-egynehány évesen beléptem az irodalomba, a reveláció erejével hatott az, hogy nemcsak a hátizsákomban hordom a kémia és a fizika törvényeit, hanem egész logikai felfogásomat, látásmódomat, majd azt mondhatnám, az egész tud idegrendszeremet a természettudományos diszciplína uralta. Összes írotársaim, akikkel együtt indultam, valamennyien az irodalmi látásmódot hozták magukkal. Egy kis túlzással azt mondhatnám, hogy az ő parabolájuk indulópontját *Babitsnak* hívták, az enyémet viszont *Einsteinnek*. Amiben persze sok a túlzás, mert mondanom sem kell, hogy magam is lelkes olvasója voltam *Adynak*, *Babitsnak*, *József Attilának*. Mégis, alapvetően különbözött a látásmódunk nemcsak akkor, hanem különbözik ma is. Ami őket legjobban izgatta, az a szép megközelítése volt. Engem sem akkor, sem ma nem nagyon foglalkoztatott az esztétika. Valahogy úgy műveltem az irodalmat, mintha szerves kémiával foglalkoznék. Csak az érdekelt, ami igaz, ami tehát elméletben és gyakorlatban bizonyítható.

Ehhez a szemlélethez a művészet óriási birodalmából csak egyetlen támaszt és serkentőt találtam – igaz, hogy nagyon nagyot. *Németh Lászlóra* gondolok, aki ebben az évszázadban az első és mindmáig utolsó univerzális gondolkodója volt a magyar szellemi életnek.

Bár személyes kapcsolatunk sosem lépett túl az udvarias ismeretség határain, bensőmben talán tőle tanultam meg a legtöbbet – a tudománynak és a művészetnek, a szemléletnek és a világ jelenségeinek szétszakíthatatlan egységét.

Az, amit ő a „*minőség fogalmának*” nevezett, hozzásegített ahhoz, hogy ne érezzem magam magányosnak írotársaim között, mert *Németh László* szintézisének éppen az volt a nagy értéke, hogy egyszerre mindenfelé kaput és ablakot nyitott.

Az eddig elmondottakból talán már világos, hogy a tudomány és a művészet egységének vagyok a hirdetője.

Sok minden, ami a XIX. században még pontosan körülírt, és minden mástól különböző jelenségnek látszott, napjainkra egyre inkább összemosódik. A tudomány körében a fizika, kémia meg a biológia voltaképpen egymás határesetének fogható föl, ugyanúgy, ahogy a művészetekben értelmüket veszítették a régi műfajok. Nemcsak az ódák és elégiák mosódtak össze, hanem a próza és a vers is.

Gondolom, ennek tudatában ma nehezebb dolog akár mérnöknek, akár művésznak lenni, mint egy évszázaddal ezelőtt. De azt is gondolom, hogy érdekesebb.

Östörény István

Bródy János zeneszerző, dalszövegíró

Bródy Jánosnak koránt sincs ilyen hiteles alibije. De azért Vele kapcsolatban is az előző mentőkötélbe kapaszkodtunk (*Jövő Mérnöke* 1978. I. 21.).

Utam a Műegyetemhez viszonylag egyenes volt. 13–14 évesen nem tudtam, hogy mi akarok lenni. Anyám a Cukor utcai gimnáziumot ajánlotta áthidaló megoldásnak, apám pedig azt szerette volna, ha technikumban tanulok tovább. A döntést végül is rám bízták. Így kerültem a *Puskás Tivadar Távközlési Technikumba*. Az ott szerzett oklevél és érettségi csak valamilyen művészeti főiskolán vagy a műszaki egyetemen való továbbtanulásra jogosított.

Eljöttem hát felvételezni a villamosmérnöki karra, iskolám javaslata nélkül, amit valószínűleg rossz magaviseletemnek köszönhetek, mert a tanulmányi eredményem jó volt. A felvételem sikerült. Másfél órás beszélgetés során először azt kellett elmondanom, hogy hogyan oldottam volna meg a feladatokat, ha megoldottam volna, aztán pedig azt kellett elmagyaráznom, miért nem javasolt az iskolám.

Előfelvételiként a katonai sorozóbizottság elé kerültem, ahol megállapították, hogy még éretlen vagyok a szolgálatra, így aztán a katonaság mind ez ideig kimaradt az életemből.

Eleinte még bejártam rendszeresen az órákra, mert a zenekarral – 64 óta, tehát az érettségim utáni ősztől dolgoztunk együtt – még csak két-három alkalommal próbáltunk.

Semmiképpen sem engedhettem meg azonban azt a luxust magamnak, hogy csak a vizsgaidőszakban tanuljak, mert annál mindig több dolgom volt. Szüleimmel kötöttünk egy megállapodást, hogy amíg négyes rendű vagyok, azt csinálom, amit akarok, nem szólnak bele az életembe. A vége fele nem sikerült ezt elérnem, de akkor meg már nem tudtak beleszólni.

Nemcsak jól kellett vizsgáznom tehát, hanem minél kevesebbszer is. Roppant büszke vagyok arra, hogy azon kevesek közé tartozom, akinek sikerült utóvizsga nélkül végezni az egyetemet. Egyetlen egyszer akartak kirúgni, de *elkaptam az indexemet, és könyörögtem, ígértem fűt fát, hogy őszre megtanulom a transzformátort, csak most engedjen át ... átengedett*. Őszre én elfelejtettem az ígéreteket, a tanár úr pedig megnősült. Így aztán találkozásunkkor *én megint sírni kezdtem*, hogy sajnos nem tudtam tanulni, mert éppen elhagyott a menyasszonyom. Ő viszont – boldog ifjú férj – a következő szavakkal bocsátott meg: *van akinek sikerült, van akinek nem...*

Arra törekedtem tehát, hogy *jó vizsgázó* legyek, s nem arra, hogy jó szakember váljak belőlem. Az akkori tanmenet szerint a kettő közel sem jelentette ugyanazt, *nem tudom, most mennyire tükrözi a vizsgajegy a tudást...*

A vége felé éreztem a vesztemet, hogy nem leszek mérnök, igyekeztem olyan ágazatot választani, aminek a zenekar tagjaként is hasznát látom majd. Műsorközlő ágazaton végeztem, a diplomamunkámat is az akusztika témaköréből utam. Legjobban az információelméletet szerettem, legkevésbé pedig a műszaki rajzokat. Arra emlékszem még, hogy *nyáron* dolgozni mentünk, *ahonnan el kellett lógnom* a műsorok miatt. Akkor még sokkal jobban hittem a zenében is, a zenekarban is, mert fiatal voltam és radikális. Nem tudom ki mondta, hogy aki húszévesen nem radikális, annak nincs szíve, aki pedig még negyvenévesen sem az, annak esze sincs.

Büszke vagyok arra, hogy a „*műszaki értelmiség*” soraiból indultam, mert – úgy hiszem – ez az a réteg, *amelyiknek a leginkább adottak a lehetőségei a társadalom és az élet formálásában*. Ezt a társadalom is felismeri, és igyekszik leszoktatni őket az egyéb gondolatokról. Sokakat sikerül is, de akiket nem, azokból nagyon jó fej lesz.

Az általános műveltséget – sajnos – ma még a humán ismeretekkel azonosítják, így aztán a műszakiak – talán sznobizmusból is – igyekeznek minél több mást is megismerni, nehogy szakbarbársággal vádolják őket.

Érdekes megfigyelni, hogy azokban a *nem akadémikus műfajokban, amelyek most vannak kialakulóban, mennyivel nagyobb a műszaki értelmiségi aránya a humán képzettségűeknél*. Valahogy *fogékonyabbak az új, a szokatlan* iránt. Ez talán a zenében érvényesül a leginkább.

Műegyetemi professzoraim is, akiknél rossz pont lett volna az, hogy én egy együttes tagja vagyok, általában nem tudtak róla, akik pedig ismertek – és ők voltak többen –, szerettek érte, tetszett nekik. Én egyszerre végeztem két iskolát, és amikor választanom kellett, azt választottam, amiben – úgy érzem – többet tudok adni. Egyetemi tanulmányaim közül sok mindent fel tudok használni, és elképzelhető, hogy ha majd nem lesz szükség vagy igény arra, amit most csinálok, még többet használok fel műszaki ismereteimből. A filmgyár legjobb hangmérnöke, *Kovács György is mérnök és zenész egy személyben*, s ezért végzi olyan jól a dolgát. Emlékszem, egyszer játszottunk egy egyetemi bálon a Gellértben, s én egy negyven forintért vásárolt ingben, aminek a felét kivagdostam, roppant hobósnak éreztem magam, s mielőtt játszani kezdtünk, beszéltem a gyerekekhez. Valami olyasmivel fejeztem be, hogy jól nézzenek meg, így néz ki egy végzett mérnök. De ez vicc volt, s nem is olyan jó, mint akkor hittem ...

Most jólesik, hogy a Hanglezgyártó Vállalatnál ennyi év után is „mérnök úr”-nak szólítanak.

Bodoly Zoltán

Déri János (1951–1992) újságíró, riporter

Déri János személyesen jött el hozzánk. Haza a V. D-ba. De ő meg annyit beszél, hogy azt a csuda se győzi leírni. (Ő sem.) Így hát őt is csak a *Jövő Mérnökéből* lopkodtuk össze (de lerövidítve).

– Tulajdonképpen minek tartod magad: tévészerkesztőnek, újságírónak, riporternek?

– *Gépészmérnöknek.*

– ???

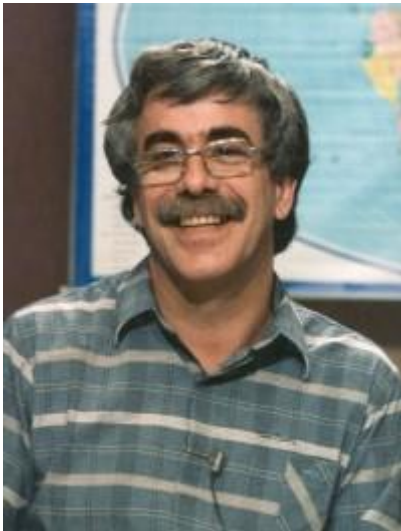
– *Pontosabban fogalmazva a Budapesti Műszaki Egyetemen végeztem, mert ott tanultam meg a racionális gondolkodást, és ezt a tulajdonságot tartom a legfontosabbnak.*

– Nagyon jól jött neked a *Riporter kerestetik*, ahol díjat nyertél, és így bekerültél a tévébe. Ez egy olyan lehetőség, olyan kiugrás volt, amelyet sokszor egy élet munkájával sem lehet elérni. Mi lett volna, ha ez nincs?

– *Akkor valószínűleg a Jövő Mérnökénél lettem volna gyakornok. De aztán bekövetkezett volna ugyanez, csak legföljebb lassabban. Mondjuk öt év alatt.*

– Ilyen biztos vagy a dolgodban?

– *Szerencsés embernek tartom magam. Eddig minden, amit el akartam érni, sikerült.*

Forrás

Vicinális Dugóhúzó 1982, 45–50. p.